

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 9.7.2021
C(2021) 5026 final

ANNEX

BIJLAGE

bij

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE

Goedkeuring van de inhoud van een ontwerp voor een verordening van de Commissie betreffende de toepassing van artikel 101, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op groepen verticale overeenkomsten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen

BIJLAGE

VERORDENING (EU) .../... VAN DE COMMISSIE

van XXX

betreffende de toepassing van artikel 101, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op groepen verticale overeenkomsten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen

ONTWERP

(Voor de EER relevante tekst)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening nr. 19/65/EEG van de Raad van 2 maart 1965 betreffende de toepassing van artikel 85, lid 3, van het Verdrag op bepaalde groepen overeenkomsten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen¹, en met name artikel 1,

Na bekendmaking van de ontwerpverordening,

Na raadpleging van het Adviescomité voor mededingingsregelingen en economische machtsposities,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Verordening nr. 19/65/EEG machtigt de Commissie om artikel 101, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie* (“het Verdrag”) bij verordening toe te passen op bepaalde groepen verticale overeenkomsten en soortgelijke onderling afgestemde feitelijke gedragingen die onder artikel 101, lid 1, van het Verdrag vallen.
- (2) Verordening (EU) nr. 330/2010 van de Commissie van 20 april 2010 betreffende de toepassing van artikel 101, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op groepen verticale overeenkomsten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen² omschrijft een groep verticale overeenkomsten waarvan volgens de Commissie kon worden aangenomen dat zij gewoonlijk aan de voorwaarden van artikel 101, lid 3, van het Verdrag voldoen. De ervaring met de toepassing van die verordening, die op 31 mei 2022 zal aflopen, was al bij al positief, zoals is gebleken bij de evaluatie van die verordening. Rekening houdende met de ervaring die sinds de vaststelling van de verordening is opgedaan, onder meer ervaring met nieuwe marktontwikkelingen – zoals de groei van e-commerce, maar

¹ PB 36 van 6.3.1965, blz. 533, gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1215/1999 van de Raad van 10 juni 1999 (PB L 148 van 15.6.1999, blz. 1).

* Artikel 81 van het EG-Verdrag is met ingang van 1 december 2009 artikel 101 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie geworden. De twee artikelen zijn in wezen identiek. Voor zover van toepassing, dienen in deze verordening de verwijzingen naar artikel 101 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie te worden gelezen als verwijzingen naar artikel 81 van het EG-Verdrag.

² PB L 102 van 23.4.2010, blz. 1.

ook nieuwe of meer voorkomende soorten verticale overeenkomsten – moet een nieuwe groepsvrijstellingsverordening worden vastgesteld.

- (3) De groep overeenkomsten waarvan kan worden aangenomen dat deze doorgaans aan de voorwaarden van artikel 101, lid 3, van het Verdrag voldoen, omvat verticale overeenkomsten inzake de aan- of verkoop van goederen of diensten wanneer die overeenkomsten zijn gesloten tussen niet-concurrerende ondernemingen, tussen bepaalde concurrenten of door bepaalde verenigingen van detailhandelaren van goederen. Zij omvat eveneens verticale overeenkomsten die nevenbepalingen betreffende de overdracht of het gebruik van intellectuele-eigendomsrechten bevatten. De term “verticale overeenkomsten” moet de overeenkomstige onderling afgestemde feitelijke gedragingen omvatten.
- (4) Om artikel 101, lid 3, van het Verdrag bij verordening toe te passen, hoeven de verticale overeenkomsten die onder artikel 101, lid 1, van het Verdrag kunnen vallen, niet te worden omschreven. Bij de individuele toetsing van overeenkomsten aan artikel 101, lid 1, van het Verdrag moet rekening worden gehouden met diverse factoren, in het bijzonder de marktstructuur aan de vraag- en aanbodzijde.
- (5) Het voordeel van de bij deze verordening vastgestelde groepsvrijstelling moet worden beperkt tot verticale overeenkomsten waarvan met voldoende zekerheid kan worden aangenomen dat zij aan de voorwaarden van artikel 101, lid 3, van het Verdrag voldoen.
- (6) Bepaalde soorten verticale overeenkomsten kunnen de economische efficiëntie binnen een productie- of distributieketen verbeteren doordat zij een betere coördinatie tussen de deelnemende ondernemingen mogelijk maken. In het bijzonder kunnen zij leiden tot een vermindering van de transactie- en distributiekosten van de partijen en tot een optimalisering van de hoogte van hun verkoop en investeringen.
- (7) Hoe groot de kans is dat dergelijke efficiëntiebevorderende effecten zwaarder wegen dan mededingingsverstorende effecten als gevolg van in verticale overeenkomsten vervatte beperkingen, hangt af van de mate waarin de partijen bij de overeenkomst marktmacht bezitten – en dus van de mate waarin die ondernemingen concurrentie ondervinden van andere leveranciers van goederen of diensten die, op grond van hun productkenmerken, prijzen en het beoogde gebruik ervan, door hun klanten als onderling inwisselbaar of substitueerbaar worden beschouwd.
- (8) Vermoed kan worden dat, wanneer het marktaandeel van elk van de partijen bij de overeenkomst op de relevante markt 30 % niet overschrijdt, verticale overeenkomsten die bepaalde soorten ernstige mededingingsbeperkingen niet bevatten, over het algemeen tot een verbetering van de productie of van de verdeling der producten leiden en een billijk aandeel in de daaruit voortvloeiende voordelen de gebruikers ten goede laten komen.
- (9) Boven de marktaandeeldrempel van 30 % kan er geen vermoeden bestaan dat verticale overeenkomsten die onder artikel 101, lid 1, van het Verdrag vallen, meestal objectieve voordelen zullen meebrengen die naar hun aard en omvang opwegen tegen de nadelen die voor de mededinging uit deze overeenkomsten voortvloeien. Terzelfder tijd bestaat er geen vermoeden dat die verticale overeenkomsten onder artikel 101, lid 1, van het Verdrag vallen of dat zij niet aan de voorwaarden van artikel 101, lid 3, van het Verdrag voldoen.
- (10) De onlineplatformeconomie speelt een steeds grotere rol in de distributie van goederen en diensten. Dankzij de ondernemingen die in de onlineplatformeconomie

actief zijn, worden nieuwe vormen van zaken doen mogelijk, waarvan sommige niet eenvoudig zijn in te delen aan de hand van de concepten die traditioneel met verticale betrekkingen tussen leveranciers en distributeurs in de fysieke wereld samenhangen. Indien dergelijke ondernemingen echter aanbieders van onlinetussenhandelsdiensten zijn, moeten zij in het kader van deze verordening worden aangemerkt als aanbieders. Dankzij aanbieders van onlinetussenhandelsdiensten kunnen ondernemingen goederen of diensten aanbieden aan ondernemingen of aan consumenten, met het oog op het faciliteren van directe transacties tussen die ondernemingen of tussen ondernemingen en consumenten, ongeacht of en waar die transacties uiteindelijk worden uitgevoerd. Deze indeling geldt ook wanneer de aanbieder van onlinetussenhandelsdiensten meerdere diensten of diensten op meerdere niveaus van de distributieketen aanbiedt.

- (11) De definitie van “aanbieder van onlinetussenhandelsdiensten” die in deze verordening wordt gegeven, is gebaseerd op de definitie die wordt gehanteerd in Verordening (EU) 2019/1150 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 ter bevordering van billijkheid en transparantie voor zakelijke gebruikers van onlinetussenhandelsdiensten³. Bij de toepassing van deze definitie moet echter rekening worden gehouden met de context van deze verordening. Met name gelet op het toepassingsgebied van artikel 101 van het Verdrag vallen alleen overeenkomsten tussen aanbieders van onlinetussenhandelsdiensten en andere ondernemingen onder het toepassingsgebied van deze verordening. Deze overeenkomsten worden beschouwd als verticale overeenkomsten in de zin van deze verordening.
- (12) Aanbieders van onlinetussenhandelsdiensten mogen geen op grond van deze verordening vastgestelde groepsvrijstelling krijgen indien zij een hybride functie hebben, d.w.z. indien zij goederen of diensten verkopen in concurrentie met ondernemingen waaraan zij onlinetussenhandelsdiensten leveren. De reden daarvoor is dat de detailhandelsactiviteiten van aanbieders van onlinetussenhandelsdiensten die dit soort hybride functie hebben, meestal de concurrentie tussen merken ongunstig beïnvloeden en dus aanleiding kunnen geven tot niet-geringe horizontale bezwaren.
- (13) Deze verordening mag geen verticale overeenkomsten vrijstellen die beperkingen bevatten die waarschijnlijk de mededinging beperken en consumenten schaden of die niet onmisbaar zijn om de voornoemde efficiëntieverhogende effecten te bereiken. In het bijzonder moeten verticale overeenkomsten die bepaalde soorten ernstige mededingingsbeperkingen bevatten – zoals het opleggen van minimum- en vaste prijzen voor de wederverkoop, bepaalde vormen van territoriale bescherming, of het beletten van het doeltreffende gebruik van het internet voor onlineverkoop of het doeltreffende gebruik van bepaalde onlineadvertentiekkanalen –, volledig worden uitgesloten van het voordeel van de in deze verordening vervatte groepsvrijstelling, ongeacht het marktaandeel van de betrokken ondernemingen. Daarom genieten beperkingen op onlineverkoop de door deze verordening vastgestelde groepsvrijstelling op voorwaarde dat zij direct noch indirect ertoe strekken de afnemers of hun klanten te beletten het internet doeltreffend te gebruiken voor de onlineverkoop van hun goederen of diensten, omdat deze bijvoorbeeld het totale bedrag aan onlineverkoop op de markt aanzienlijk kunnen doen dalen.
- (14) Om te voorkomen dat deze verordening beperkingen vrijstelt waarvan niet met voldoende zekerheid kan worden aangenomen dat deze aan de voorwaarden van

³ PB L 186 van 11.7.2019, blz. 57.

artikel 101, lid 3, van het Verdrag voldoen, en met name om toegang te verzekeren tot of heimelijke afstemming te voorkomen op de betrokken markt, moet aan de groepsvrijstelling een aantal voorwaarden worden verbonden. Daarom moet de vrijstelling voor non-concurrentiebedingen worden beperkt tot bedingen die een bepaalde duur niet overschrijden. Om dezelfde reden moet elke directe of indirecte verplichting waardoor de leden van een selectief distributiestelsel de merken van bepaalde concurrerende leveranciers niet kunnen verkopen, van het voordeel van deze verordening worden uitgesloten. Ten slotte moeten ook “pariteitsverplichtingen” waardoor afnemers van onlinetussenhandelsdiensten geen goederen of diensten op gunstigere voorwaarden via concurrerende onlinetussenhandelsdiensten mogen aanbieden, verkopen of doorverkopen aan eindgebruikers, van het voordeel van deze verordening worden uitgesloten.

- (15) De marktaandeeldrempel, de uitsluiting van bepaalde verticale overeenkomsten en de voorwaarden in deze verordening waarborgen in de regel dat de overeenkomsten waarvoor de groepsvrijstelling geldt, de deelnemende ondernemingen niet de mogelijkheid geven voor een wezenlijk deel van de betrokken producten of diensten de mededinging uit te schakelen.
- (16) De Commissie kan het voordeel van deze verordening overeenkomstig artikel 29, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1/2003 van de Raad van 16 december 2002 betreffende de uitvoering van de mededingingsregels van de artikelen 81 en 82 van het Verdrag⁴ intrekken indien zij in een bepaald geval van oordeel is dat een overeenkomst waarop de in deze verordening vastgelegde vrijstelling van toepassing is, bepaalde met artikel 101, lid 3, van het Verdrag onverenigbare gevolgen heeft. De mededingingsautoriteit van een lidstaat kan het voordeel van deze verordening intrekken voor het grondgebied, of een gedeelte van het grondgebied, van die lidstaat indien de voorwaarden van artikel 29, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1/2003 zijn vervuld.
- (17) Indien de Commissie of de mededingingsautoriteit van een lidstaat de voordelen van deze verordening intrekt, staat het aan hen om te bewijzen dat de betrokken verticale overeenkomst onder artikel 101, lid 1, van het Verdrag valt en dat deze overeenkomst niet aan ten minste één van de vier voorwaarden van artikel 101, lid 3, van het Verdrag voldoet.
- (18) Om te bepalen of het voordeel van deze verordening ingevolge artikel 29 van Verordening (EG) nr. 1/2003 moet worden ingetrokken, zijn de mededingingsverstorende effecten die kunnen voortvloeien uit het bestaan van parallelle netwerken van verticale overeenkomsten met gelijkaardige effecten die de toetreding tot of de mededinging op een relevante markt aanmerkelijk beperken, van bijzonder belang. Die cumulatieve effecten kunnen bijvoorbeeld optreden in het geval van gedeelde exclusiviteit, exclusieve levering, selectieve distributie, pariteitsverplichtingen of non-concurrentiebedingen.
- (19) Om het toezicht te versterken op parallelle netwerken van verticale overeenkomsten die soortgelijke mededingingsverstorende effecten hebben en meer dan 50 % van een bepaalde markt bestrijken, kan de Commissie bij verordening deze verordening buiten toepassing verklaren voor verticale overeenkomsten die bepaalde met de betrokken markt samenhangende beperkingen bevatten, en zodoende de volledige toepassing van artikel 101 van het Verdrag op die overeenkomsten herstellen,

⁴

PB L 1 van 4.1.2003, blz. 1.

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Definities

1. Voor de toepassing van deze verordening zijn de volgende definities van toepassing:
 - (a) “verticale overeenkomst”: een overeenkomst of onderling afgestemde feitelijke gedraging waarbij twee of meer ondernemingen partij zijn die, met het oog op de toepassing van de overeenkomst of de onderling afgestemde feitelijke gedraging, elk in een verschillend stadium van de productie- of distributieketen werkzaam zijn en die betrekking heeft op de voorwaarden waaronder de partijen bepaalde goederen of diensten kunnen kopen, verkopen of doorverkopen;
 - (b) “verticale beperking”: een beperking van de mededinging in een verticale overeenkomst die binnen het toepassingsgebied van artikel 101, lid 1, van het Verdrag valt;
 - (c) “concurrerende onderneming”: een daadwerkelijke of potentiële concurrent; “daadwerkelijke concurrent”: een onderneming die op dezelfde relevante markt actief is; “potentiële concurrent”: een onderneming die, zonder de verticale overeenkomst, op grond van realistische verwachtingen en niet als louter theoretische mogelijkheid, in het geval van een geringe maar duurzame verhoging van de relatieve prijzen wellicht op korte termijn de vereiste extra investeringen zou doen of andere noodzakelijke omschakelingskosten zou maken om de betrokken markt te betreden;
 - (d) “leverancier”: een onderneming die onlinetussenhandelsdiensten aanbiedt, ongeacht of zij partij is bij de transactie die zij faciliteert; “onlinetussenhandelsdiensten”: diensten die ondernemingen de mogelijkheid geven om goederen of diensten aan te bieden aan andere ondernemingen of aan eindgebruikers, met het oog op het faciliteren van directe transacties tussen die ondernemingen of tussen ondernemingen en eindgebruikers, ongeacht of en waar die transacties uiteindelijk worden uitgevoerd, en die diensten van de informatiemaatschappij zijn in de zin van artikel 1, lid 1, punt b), van Richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad;
 - (e) “non-concurrentiebeding”: elke directe of indirecte verplichting waardoor de afnemer geen goederen of diensten kan produceren, kopen, verkopen of doorverkopen die met de contractgoederen of -diensten concurreren, of elke directe of indirecte verplichting voor de afnemer om op de relevante markt meer dan 80 % van zijn totale aankopen van de contractgoederen of -diensten en substituten daarvan bij de leverancier of bij een door de leverancier aangewezen onderneming te betrekken, berekend op basis van de waarde of, waar zulks in de sector vaste praktijk is, van de omvang van de aankopen van de afnemer in het voorafgaande kalenderjaar;
 - (f) “selectief distributiestelsel”: een distributiestelsel waarbij de leverancier zich ertoe verbindt de contractgoederen of -diensten – direct of indirect – slechts te verkopen aan distributeurs die op grond van vastgestelde criteria zijn geselecteerd, en waarbij deze distributeurs zich ertoe verbinden om deze goederen of diensten niet aan niet-erkende distributeurs te verkopen binnen het grondgebied waarop de leverancier heeft besloten dat stelsel toe te passen;

- (g) “exclusief distributiestelsel”: een distributiestelsel waarin de leverancier aan zichzelf of aan één afnemer of aan een beperkt aantal afnemers exclusief een grondgebied of klantenkring toewijst, dat in verhouding tot het toegewezen grondgebied dat of de toegewezen klantenkring is vastgesteld, zodat een bepaald volume van activiteiten wordt veiliggesteld waarmee hun investeringsinspanningen worden beschermd, en hij andere afnemers beperkt om actief te verkopen naar het exclusieve grondgebied of aan de exclusieve klantenkring;
- (h) “intellectuele-eigendomsrechten”: industriële eigendomsrechten, knowhow, auteursrecht en naburige rechten;
- (i) “knowhow”: een geheel van niet-geoctrooieerde praktische informatie, voortvloeiend uit de ervaring van de leverancier en de door hem uitgevoerde proeven, die geheim, wezenlijk en geïdentificeerd is; “geheim”: de knowhow is niet algemeen bekend of gemakkelijk verkrijgbaar; “wezenlijk”: de knowhow is voor de afnemer belangrijk en nuttig voor het gebruik, de verkoop of de wederverkoop van de contractgoederen of -diensten; “geïdentificeerd”: de knowhow is zodanig volledig beschreven dat kan worden nagegaan of hij aan de criteria van geheim-zijn en wezenlijkheid voldoet;
- (j) “afnemer”: omvat een onderneming die, op grond van een overeenkomst die onder artikel 101, lid 1, van het Verdrag valt, voor rekening van een andere onderneming goederen of diensten verkoopt;
- (k) “klant van de afnemer”: een onderneming die geen partij is bij de overeenkomst en die contractgoederen of -diensten koopt van een afnemer die partij is bij de overeenkomst;
- (l) “actieve verkoop”: alle vormen van verkoop niet zijnde passieve verkoop, met inbegrip van het gericht actief benaderen van klanten door bezoeken, brieven, e-mails, oproepen of andere vormen van directe communicatie, of via gerichte offline- of online-advertenties en promotie door middel van bijvoorbeeld gedrukte of digitale media, met inbegrip van onlinemedi, prijsvergelijkingstools of advertenties op zoekmachines die op specifieke grondgebieden of klantenkringen zijn gericht; het op een website aanbieden van andere taalkeuzes dan die welke doorgaans worden gebruikt op het grondgebied waar de distributeur is gevestigd, is normaal gesproken actieve verkoop; ook het aanbieden van een website met een domeinnaam die overeenstemt met een ander grondgebied dan dat waar de distributeur is gevestigd, is actieve verkoop;
- (m) “passieve verkoop”: verkoop in reactie op spontane verzoeken van individuele klanten, daaronder begrepen de levering van goederen of diensten aan dergelijke klanten zonder dat de verkoop is geïnitieerd via advertenties waarmee de specifieke klantenkring of het specifieke grondgebied actief wordt benaderd, en door deelname aan overheidsopdrachten;
- (n) “beperking van actieve of passieve verkoop”: een beperking van actieve verkoop in de zin van artikel 1, punt l), of van passieve verkoop in de zin van artikel 1, punt m). Wat betreft de onlineverkoop van goederen of diensten, een beperking die direct of indirect, op zich of in combinatie met andere factoren, ertoe strekt de afnemers of hun klanten te beletten het internet doeltreffend te gebruiken om hun goederen of diensten online te verkopen of doeltreffend één

of meer onlineadvertentiekkanalen te gebruiken, is een beperking van actieve of passieve verkoop die direct of indirect, op zich of in combinatie met andere factoren waarover een van de partijen controle heeft, ertoe strekt het grondgebied te beperken waarin of de klantenkring waaraan de afnemers de contractgoederen of -diensten mogen verkopen of, in het geval van selectieve distributie, actieve of passieve verkoop aan eindgebruikers door de op het detailhandelsniveau werkzame leden van het selectief distributiestelsel te beperken.

2. Voor de toepassing van deze verordening omvatten de termen “onderneming”, “leverancier” en “afnemer” hun respectieve verbonden ondernemingen.

“Verbonden ondernemingen” zijn:

- (a) ondernemingen waarin een partij bij de overeenkomst rechtstreeks of middellijk:
 - i) de bevoegdheid heeft meer dan de helft van de stemrechten uit te oefenen, of
 - ii) de bevoegdheid heeft meer dan de helft van de leden van de raad van toezicht, de raad van bestuur of de krachtens de wet tot vertegenwoordiging bevoegde organen te benoemen, of
 - iii) het recht heeft de zaken van de onderneming te beheren;
- (b) ondernemingen die ten aanzien van een partij bij de overeenkomst rechtstreeks of middellijk over de in punt a) genoemde rechten of bevoegdheden beschikken;
- (c) ondernemingen waarin een onderneming als bedoeld in punt b) rechtstreeks of middellijk over de in punt a) genoemde rechten of bevoegdheden beschikt;
- (d) ondernemingen waarin één partij bij de overeenkomst gezamenlijk met één of meer van de in de punten a), b) of c) bedoelde ondernemingen, of twee of meer van de laatstgenoemde ondernemingen, gezamenlijk over de in punt a) genoemde rechten of bevoegdheden beschikken;
- (e) ondernemingen waarin over de in punt a) genoemde rechten of bevoegdheden gezamenlijk wordt beschikt door:
 - i) partijen bij de overeenkomst of de respectieve met hen verbonden ondernemingen als bedoeld in de punten a) tot en met d), of
 - ii) één of meer van de partijen bij de overeenkomst of één of meer van de met hen verbonden ondernemingen als bedoeld in de punten a) tot en met d) en één of meer derde partijen.

Artikel 2

Vrijstelling

1. Overeenkomstig artikel 101, lid 3, van het Verdrag en onverminderd de bepalingen van deze verordening, wordt artikel 101, lid 1, van het Verdrag buiten toepassing verklaard voor verticale overeenkomsten.

Deze vrijstelling is van toepassing voor zover deze overeenkomsten verticale beperkingen bevatten.

2. De in lid 1 bepaalde vrijstelling is alleen op verticale overeenkomsten tussen een ondernemersvereniging en één van haar individuele leden of tussen die vereniging en één van haar individuele leveranciers van toepassing indien al haar leden detailhandelaren van goederen zijn en mits geen individueel lid van de vereniging tezamen met de met dat lid verbonden ondernemingen een totale jaaromzet van meer dan 50 miljoen EUR behaalt. Door dergelijke verenigingen gesloten verticale overeenkomsten vallen binnen de toepassing van deze verordening zonder afbreuk te doen aan de toepassing van artikel 101 van het Verdrag op tussen de leden van de vereniging gesloten horizontale overeenkomsten of op door de vereniging genomen besluiten.
3. De in lid 1 bepaalde vrijstelling is van toepassing op verticale overeenkomsten die bepalingen bevatten betreffende de overdracht aan de afnemer of het gebruik door de afnemer van intellectuele-eigendomsrechten indien deze bepalingen niet het hoofdonderwerp van dergelijke overeenkomsten vormen en rechtstreeks met het gebruik, de verkoop of de wederverkoop van goederen of diensten door de afnemer of zijn klanten samenhangen. De vrijstelling is van toepassing op voorwaarde dat ten aanzien van de contractgoederen en -diensten deze bepalingen geen mededingingsbeperkingen bevatten die hetzelfde doel hebben als verticale beperkingen waarvoor op grond van deze verordening geen vrijstelling geldt.
4. De in lid 1 bepaalde vrijstelling is niet van toepassing op verticale overeenkomsten tussen concurrerende ondernemingen. De in lid 1 bepaalde vrijstelling is echter wel van toepassing op alle aspecten van een niet-wederkerige verticale overeenkomst tussen concurrerende ondernemingen indien:
 - (a) de leverancier een producent, groothandelaar, of importeur en een distributeur van goederen is, terwijl de afnemer een distributeur en geen concurrerende onderneming op het productie-, groothandels- of importniveau is, en hun geaggregeerde marktaandeel op de betrokken markt op detailhandelsniveau niet meer dan [10] % bedraagt; of
 - (b) de leverancier op verschillende handelsniveaus een aanbieder van diensten is, terwijl de afnemer zijn diensten aanbiedt op detailhandelsniveau en geen concurrerende onderneming is op het handelsniveau waarop hij de contractdiensten koopt, en hun geaggregeerde marktaandeel op de betrokken markt op detailhandelsniveau niet meer dan [10] % bedraagt.
5. Indien de in artikel 2, lid 4, punt a) of b), bedoelde concurrerende leverancier en afnemer op detailhandelsniveau een geaggregeerd marktaandeel op de betrokken markt hebben dat meer dan [10] % bedraagt, maar de marktaandeeldrempels van artikel 3 niet overschrijdt, is de in lid 1 bepaalde vrijstelling van toepassing, behalve voor informatie-uitwisseling tussen de partijen, die aan de regels voor horizontale overeenkomsten moet worden getoetst.
6. De uitzonderingen van artikel 2, lid 4, punten a) en b), en artikel 2, lid 5, zijn niet van toepassing op verticale overeenkomsten die, direct of indirect, op zich of in combinatie met andere factoren waarover de partijen controle hebben, ertoe strekken de mededinging tussen de concurrerende leverancier en afnemer te beperken.
7. De uitzonderingen van artikel 2, lid 4, punten a) en b), zijn niet van toepassing indien een aanbieder van onlinetussenhandelsdiensten die ook goederen of diensten verkoopt in concurrentie met ondernemingen waaraan hij

onlinetussenhandelsdiensten levert, een niet-wederkerige verticale overeenkomst met deze concurrerende onderneming aangaat.

8. Deze verordening is niet van toepassing op verticale overeenkomsten waarvan het onderwerp binnen het toepassingsgebied van andere groepsvrijstellingsverordeningen valt, tenzij in die verordening anders is bepaald.

Artikel 3

Marktaandeeldrempel

1. De in artikel 2 bepaalde vrijstelling is van toepassing op voorwaarde dat het marktaandeel van de leverancier niet meer bedraagt dan 30 % van de relevante markt waarop hij de contractgoederen of -diensten verkoopt, en het marktaandeel van de afnemer niet meer bedraagt dan 30 % van de relevante markt waarop hij de contractgoederen of -diensten koopt.
2. Voor de toepassing van lid 1 moet, indien in een meerzijdige overeenkomst een onderneming de contractgoederen of -diensten koopt van één onderneming die partij is bij de overeenkomst en de contractgoederen of -diensten verkoopt aan een andere onderneming die ook partij is bij de overeenkomst, het marktaandeel van de eerste onderneming, als zowel afnemer als leverancier, voldoen aan de in dat lid vastgestelde marktaandeeldrempel, wil de in artikel 2 bepaalde vrijstelling van toepassing zijn.

Artikel 4

Beperkingen die het voordeel van de groepsvrijstelling tenietdoen — hardcorebeperkingen

De in artikel 2 bepaalde vrijstelling is niet van toepassing op verticale overeenkomsten die, op zich of in combinatie met andere factoren waarover de partijen controle hebben, direct of indirect, tot doel hebben:

- (a) het beperken van de mogelijkheid van de afnemer om zijn verkoopprijs vast te stellen, onverlet de mogelijkheid voor de leverancier om een maximumverkoopprijs op te leggen of een verkoopprijs aan te bevelen, mits deze prijzen niet ten gevolge van door een van de partijen uitgeoefende druk of gegeven prikkels hetzelfde effect hebben als een vaste of minimumverkoopprijs;
- (b) indien de leverancier een exclusief distributiestelsel toepast: het beperken van het grondgebied waarin of de klantenkringen waaraan één afnemer of een beperkt aantal afnemers waaraan een exclusief grondgebied of exclusieve klantenkring is toegewezen, actief of passief de contractgoederen of -diensten mogen verkopen, met uitzondering van:
 - i) het beperken van actieve verkoop door de exclusieve distributeur of door de exclusieve distributeur en zijn klanten die een distributieovereenkomst zijn aangegaan met de leverancier of met een partij waaraan de leverancier distributierechten heeft toegekend, naar een grondgebied dat of aan een klantenkring die aan de leverancier is voorbehouden of door de leverancier exclusief aan één andere afnemer of een beperkt aantal andere afnemers is toegewezen;

- ii) het beperken van actieve of passieve verkoop door de exclusieve distributeur of door de exclusieve distributeur en zijn klanten aan niet-erkende distributeurs die zijn gevestigd in een ander grondgebied waar de leverancier een selectief distributiestelsel voor de contractgoederen of -diensten toepast;
 - iii) het beperken van de plaats van vestiging van de exclusieve distributeur;
 - iv) het beperken van actieve of passieve verkoop aan eindgebruikers door een op het groothandelsniveau werkzame exclusieve distributeur;
 - v) het beperken van de mogelijkheid van de exclusieve distributeur om componenten die voor verwerking in een product zijn geleverd, actief of passief te verkopen aan klanten die de componenten zouden gebruiken om hetzelfde soort goederen te produceren als door de leverancier wordt geproduceerd;
- (c) indien de leverancier een selectief distributiestelsel toepast:
- i) het beperken van het grondgebied waarin of de klantenkringen waaraan de leden van het selectieve distributiestelsel actief of passief contractgoederen of -diensten mogen verkopen, met uitzondering van:
 - het beperken van actieve verkoop door de leden van het selectieve distributiestelsel, of door de leden van het selectieve distributiestelsel en hun klanten die een distributieovereenkomst zijn aangegaan met de leverancier of met een partij waaraan de leverancier distributierechten heeft toegekend, naar een ander grondgebied dat of aan een klantenkring die aan de leverancier is voorbehouden of door de leverancier exclusief aan één afnemer of een beperkt aantal afnemers is toegewezen;
 - het beperken van actieve of passieve verkoop door de leden van het selectieve distributiestelsel of hun klanten aan niet-erkende distributeurs die zijn gevestigd in het grondgebied waarin het selectieve distributiestelsel wordt toegepast;
 - het beperken van de plaats van vestiging van de leden van het selectieve distributiestelsel;
 - het beperken van actieve of passieve verkoop aan eindgebruikers door de op het groothandelsniveau werkzame leden van een selectief distributiestelsel;
 - het beperken van de mogelijkheid om componenten die voor verwerking zijn geleverd, actief of passief te verkopen aan klanten die de componenten zouden gebruiken om hetzelfde soort goederen te produceren als door de leverancier wordt geproduceerd;
 - ii) het beperken van onderlinge leveringen tussen de leden van het selectieve distributiestelsel die op hetzelfde of op andere handelsniveaus werkzaam zijn;
 - iii) het beperken van actieve of passieve verkoop aan eindgebruikers door de op het detailhandelsniveau werkzame leden van een selectief

distributiestelsel, behalve in de in artikel 4, punt c), i), eerste streepje, beschreven situatie;

- (d) indien de leverancier geen exclusief of selectief distributiestelsel toepast: het beperken van het grondgebied waarin of de klantenkringen waaraan één afnemer actief of passief de contractgoederen of -diensten mag verkopen, behalve:
 - i) het beperken van actieve verkoop door de afnemer of door de afnemer en zijn klanten die een distributieovereenkomst zijn aangegaan met de leverancier of met een partij waaraan de leverancier distributierechten heeft toegekend, naar een grondgebied dat of aan een klantenkring die aan de leverancier is voorbehouden of door de leverancier exclusief aan één afnemer of een beperkt aantal afnemers is toegewezen;
 - ii) het beperken van actieve of passieve verkoop door de afnemer of zijn klanten aan niet-erkende distributeurs die zijn gevestigd in een ander grondgebied waar de leverancier een selectief distributiestelsel voor de contractgoederen of -diensten toepast;
 - iii) het beperken van de plaats van vestiging van de afnemer;
 - iv) het beperken van actieve of passieve verkoop aan eindgebruikers door een op het groothandelsniveau werkzame afnemer;
 - v) het beperken van de mogelijkheid van de afnemer om componenten die voor verwerking geleverd zijn, actief of passief te verkopen aan klanten die de componenten zouden gebruiken om hetzelfde soort goederen te produceren als door de leverancier wordt geproduceerd;
- (e) het beperken, zoals overeengekomen tussen een leverancier van componenten en een afnemer die deze componenten verwerkt, van de mogelijkheden van de leverancier om de componenten als reserveonderdelen te verkopen aan eindgebruikers of aan reparateurs, groothandelaren of andere dienstverrichters aan wie de afnemer niet de reparatie of het servicen van zijn goederen heeft toevertrouwd.

Artikel 5

Uitgesloten beperkingen

- 1. De in artikel 2 bepaalde vrijstelling is niet van toepassing op de volgende in verticale overeenkomsten vervatte verplichtingen:
 - (a) elk direct of indirect non-concurrentiebeding, wanneer het van onbepaalde duur is of de duur ervan vijf jaar overschrijdt;
 - (b) elke directe of indirecte verplichting waardoor de afnemer, na afloop van de overeenkomst, geen goederen of diensten kan produceren, kopen, verkopen of doorverkopen;
 - (c) elke directe of indirecte verplichting waardoor de leden van een selectief distributiestelsel de merken van bepaalde concurrerende leveranciers niet kunnen verkopen;
 - (d) elke directe of indirecte verplichting waardoor een afnemer van onlinetussenhandelsdiensten via concurrerende onlinetussenhandelsdiensten

aan eindgebruikers geen goederen of diensten tegen gunstigere voorwaarden kan aanbieden, verkopen of doorverkopen.

2. In afwijking van lid 1, punt a), geldt de beperking in de tijd van vijf jaar echter niet indien de contractgoederen of -diensten door de afnemer worden verkocht in ruimten en op terreinen die eigendom van de leverancier zijn of door de leverancier worden gehuurd van een derde die niet met de afnemer is verbonden, mits de duur van het non-concurrentiebeding de termijn gedurende welke de afnemer de ruimten en terreinen in gebruik heeft, niet overschrijdt.
3. In afwijking van lid 1, punt b), is de in artikel 2 bepaalde vrijstelling van toepassing op elke directe of indirecte verplichting waardoor de afnemer, na het einde van de overeenkomst, geen goederen of diensten kan produceren, kopen, verkopen of doorverkopen, indien de volgende voorwaarden zijn vervuld:
 - (a) de verplichting heeft betrekking op goederen of diensten die met de contractgoederen of -diensten concurreren;
 - (b) de verplichting is beperkt tot de ruimten en terreinen waar de afnemer gedurende de contractperiode werkzaam is geweest;
 - (c) de verplichting is onmisbaar om door de leverancier aan de afnemer overgedragen knowhow te beschermen;
 - (d) de duur van de verplichting is beperkt tot een periode van één jaar na het einde van de overeenkomst.

Lid 1, punt b), laat de mogelijkheid onverlet om een niet in tijd beperkte beperking op te leggen op het gebruik en de openbaarmaking van knowhow die niet tot het publieke domein behoort.

Artikel 6

Niet-toepassing van deze verordening

De Commissie kan overeenkomstig artikel 1 bis van Verordening nr. 19/65/EEG bij verordening verklaren dat, wanneer naast elkaar bestaande netwerken van gelijksoortige verticale beperkingen meer dan 50 % van een relevante markt bestrijken, deze verordening niet van toepassing is op verticale overeenkomsten die bepaalde beperkingen met betrekking tot deze markt omvatten.

Artikel 7

Toepassing van de marktaandeeldrempel

Voor de toepassing van de in artikel 3 vastgestelde marktaandeeldrempels gelden de volgende regels:

- (a) het marktaandeel van de leverancier wordt berekend aan de hand van gegevens betreffende de waarde van de verkopen op de markt en het marktaandeel van de afnemer wordt berekend aan de hand van gegevens betreffende de waarde van de aankopen op de markt. Ingeval geen gegevens betreffende de waarde van de verkopen of aankopen op de markt beschikbaar zijn, mag voor het bepalen van het marktaandeel van de betrokken onderneming worden gebruikgemaakt van ramingen die zijn gebaseerd op andere betrouwbare marktinformatie, waaronder de omvang van de verkopen en aankopen op de markt;

- (b) de marktaandelen worden berekend aan de hand van gegevens die betrekking hebben op het voorafgaande kalenderjaar;
- (c) het marktaandeel van de leverancier omvat ook goederen en diensten die ten verkoop worden geleverd aan verticaal geïntegreerde distributeurs;
- (d) indien een marktaandeel aanvankelijk niet meer dan 30 % bedraagt, maar vervolgens boven dat niveau uitstijgt, blijft de in artikel 2 bepaalde vrijstelling van toepassing gedurende twee opeenvolgende kalenderjaren volgende op het jaar waarin de marktaandeeldrempel van 30 % voor het eerst is overschreden;
- (e) het marktaandeel van de in artikel 1, lid 2, tweede alinea, punt e), bedoelde ondernemingen wordt in gelijke delen toegerekend aan elke onderneming die over de in artikel 1, lid 2, tweede alinea, punt a), genoemde rechten of bevoegdheden beschikt.

Artikel 8

Toepassing van de omzetsdrempel

1. Voor de berekening van de totale jaaromzet in de zin van artikel 2, lid 2, worden de omzet die in het vorige boekjaar door de relevante partij bij de overeenkomst en de omzet die door de met haar verbonden ondernemingen met alle goederen en diensten is behaald, exclusief alle belastingen en andere heffingen, bij elkaar opgeteld. Hierbij wordt geen rekening gehouden met transacties tussen de partij bij de verticale overeenkomst en de met haar verbonden ondernemingen of tussen de met haar verbonden ondernemingen onderling.
2. De in artikel 2 bepaalde vrijstelling blijft gelden indien gedurende een periode van twee opeenvolgende boekjaren de drempel voor de totale jaaromzet met niet meer dan 10 % wordt overschreden.

Artikel 9

Overgangstermijn

Het verbod van artikel 101, lid 1, van het Verdrag is gedurende de periode van 1 juni 2022 tot en met 31 mei 2023 niet van toepassing op overeenkomsten die op 31 mei 2022 reeds van kracht waren en die niet aan de in deze verordening vastgestelde voorwaarden voor vrijstelling voldoen, maar die op 31 mei 2022 wel aan de in Verordening (EG) nr. 330/2010 vastgestelde vrijstellingsvoorwaarden voldeden.

Artikel 10

Geldigheidsduur

Deze verordening treedt in werking op 1 juni 2022.

Zij vervalt op 31 mei 2034.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, [...]

Voor de Commissie
De voorzitter
[...]